Μη-Γοαμμική 3Δ Ανάλυση της Κατασκευής, Πλήρωσης και Σεισμικής Απόκοισης Φοαγμάτων Λιθοοοιπής (CFRD)- Σημαντικές Παράμετοοι

> Π. Ντακούλας, Αν. Καθηγητής Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος

Θέματα

- Φράγματα λιθορριπής με ανάντη πλάκα σκυροδέματος
- Καταστατικά Προσομοιώματα για στατική και δυναμική ανάλυση λιθορριπής και σκυροδέματος
- Στατική ανάλυση

Επίδραση της δυσκαμψίας του εδαφικού υλικού Επίδραση της 3Δ γεωμετρίας

Δυναμική ανάλυση

Απόκοιση σε διέγεοση στην ανάντη – κατάντη κατεύθυνση Επίδοαση της δυναμικής συνίζησης Επίδοαση της δυσκαμψίας της λιθοοοιπής Απόκοιση σε διέγεοση κατά μήκος του φοάγματος Επίδοαση της δυσκαμψίας και στενότητας της κοιλάδας

Πλεονεκτήματα των CFRDs

- Υψηλές κλίσεις πρανών λόγω μεγάλης γωνίας διατμητικής αντοχής και απουσίας νερού από τη λιθορριπή
- Το βάρος του νερού αυξάνει τη δυσκαμψία και αντοχή της Λιθορριπής
- Η συμπύκνωση της λιθορριπής υπό βροχή αποδεκτή ή επιθυμητή
- Οικονομία υλικών λόγω μεγάλης κλίσης πρανών
- Λιγότερα υλικά από μακρινά λατομεία
- Ταχύτερη κατασκευή
- Ασφαλέστερη λειτουργία
- Ευκολότερη συντήρηση

Καταστατικά προσομοιώματα εδάφους και λιθορριπής: Απαιτούμενα χαρακτηριστικά Στατική ανάλυση

- Μη γραμμική σχέση τάσης παραμόρφωσης
- Εξάρτηση του μέτρου ελαστικότητας από

$$\sigma_3$$
 n p = $(\sigma_1 + \sigma_2 + \sigma_3)/3$

- Εξάρτηση του μέτρου ελαστικότητας από $\sigma_1 \sigma_3$
- Αύξηση της δυσκαμψίας κατά την αποφόρτιση/επαναφόρτιση
- Κριτήριο αστοχίας

Στατική Ανάλυση: Duncan and Chang

Εφαπτομενικό μέτοο Young για φόρτιση :

$$E_t = K p_a \left(\frac{\sigma_3}{p_a}\right)^n \left[1 - \frac{R_f(\sigma_1 - \sigma_3)(1 - \sin\phi)}{2\sigma_3 \sin\phi + 2c\cos\phi}\right]^2$$

Γωνία διατμητικής αντοχής: $\phi = \phi_o - \Delta \phi \log \left(\frac{\sigma_3}{p_a} \right)$

$$E_{ur} = K_{ur} \ p_a \left(\frac{\sigma_3}{p_a}\right)^n$$

Μέτρο διόγκωσης :

$$B = K_b p_a \left(\frac{\sigma_3}{p_a}\right)^m$$

Κοιτήοιο φόρτισης/αποφόρτισης :

$$S \ge S_{\max} \quad \phi \circ \phi \circ \tau \circ \eta \\ S < S_{\max} \quad \alpha \pi \circ \phi \circ \phi \circ \tau \circ \eta \\ S = \frac{\sigma_1 - \sigma_3}{\sigma_{1f} - \sigma_{3f}} \left(\frac{\sigma_3}{p_\alpha}\right)^{1/4}$$

Παράμετροι προσομοιώματος : $K, K_{ur}, K_b, R_f, n, m, \phi_0, \Delta \phi$

ABAQUS Model – Στατική ανάλυση: Προσομοίωση τριαξονικής θλίψης με φόρτιση / αποφόρτιση

Καταστατικά προσομοιώματα εδάφους και λιθορριπής: Απαιτούμενα χαρακτηριστικά Δυναμική ανάλυση

- Αρχική δυναμική δυσκαμψία του υλικού
- Μεταβολή της δυσκαμψίας και λόγου υστερητικής απόσβεσης με το πλάτος παραμόρφωσης σύμφωνα με τα πειραματικά δεδομένα

Μη-γραμμική ανελαστική συμπεριφορά εδάφους & λιθορριπής

Τέμνον μέτρο διάτμησης και λόγος απόσβεσης χαλίκων

Μη γραμμική ελαστική συμπεριφορά Ανελαστική συμπεριφορά Έντονα ανελαστική συμπεριφορά 10⁻⁵ < γ < 10⁻⁴ 10⁻⁴ < γ <10⁻⁵ γ > 10⁻³

(Rollins et al. 1998)

Δυναμική Ανάλυση: Υστερητικό προσομοίωμα

Εφαπτομενικό μέτρο διάτμησης για μονοτονική φόρτιση :

$$G_t / G_0 = \frac{a}{1 + \exp(-(\log \gamma_e - c)/b)} + \frac{a \exp(-(\log \gamma_e - c)/b)}{b (1 + \exp(-(\log \gamma_e - c)/b))^2 \ln 10}$$

Εφαπτομενικό μέτρο διάτμησης για αποφόρτιση/επαναφόρτιση (Masing criterion) :

$$G_t / G_0 =$$

 $\frac{a}{1 + \exp(-(\log(|\gamma - \gamma_{ref}|/2) - c)/b)} + \frac{a \exp(-(\log(|\gamma - \gamma_{ref}|/2) - c)/b)}{b (1 + \exp(-(\log(|\gamma - \gamma_{ref}|/2) - c)/b))^2 \ln 10}$

Ισοδύναμη σεισμική διατμητική παραμόρφωση:

$$\gamma_{e} = \sqrt{\frac{2}{3}} \sqrt{\left(\varepsilon_{11} - \varepsilon_{22}\right)^{2} + \left(\varepsilon_{22} - \varepsilon_{33}\right)^{2} + \left(\varepsilon_{33} - \varepsilon_{11}\right)^{2} + 3\left(\gamma_{12}^{2} + \gamma_{23}^{2} + \gamma_{31}^{2}\right)/2}$$

όπου a, b, c είναι παράμετροι και γ_{ref} παραμόρφωση αναφοράς.

Δυναμική ανάλυση: Υστερητικό προσομοίωμα

ABAQUS Model – Δυναμική ανάλυση: Προσομοίωση ανακυκλικής δοκιμής απλής διάτμησης

ABAQUS Model – Δυναμική ανάλυση: Προσομοίωση ανακυκλικής δοκιμής απλής διάτμησης

Καταστατικό προσομοίωμα για λιθορριπή και χαλίκι

Το ενοποιημένο προσομοίωμα ενσωματώθηκε στο πρόγραμμα *ABAQUS*

Καταστατικό προσομοίωμα σκυροδέματος

Concrete damaged plasticity model (with rebar)

Καταστατικό προσομοίωμα σκυροδέματος

Concrete damaged plasticity model (with rebar)

Καταστατικό προσομοίωμα σκυροδέματος

Concrete damaged plasticity model (with rebar)

Επιφάνεια διαρροής

Επιβεβαίωση με πειραματικά δεδομένα

Εφελκυσμός

Θλίψη

Lee and Fenves (1998)

Σταδιακή κατασκευή & πλήρωση λεκάνης

Στατική Ανάλυση CFRD

Προσομοίωση της σταδιακής κατασκευής

εναπομένον επίχωμα

Λεπτομερής διαμόρφωση 3Δ γεωμετρίας

Παράμετροι του προσομοιώματος Duncan & Chang

K 600 450 120 K_{ur} 1500 1125 300 K_b 150 112.5 300 n 0.45 0.45 0.45 m 0.22 0.22 0.22 R_f 0.59 0.59 0.59 ϕ_0 51° 51° 51° $\Delta \phi$ 9° 9° 9° 9°	<u>Παράμετοος</u>	Ζώνη 3Β	Ζώνη 3C	<u>Ζώνη 2Β</u>
K_{ur} 15001125300 K_b 150112.5300n0.450.450.45m0.220.220.22 R_f 0.590.590.59 ϕ_0 51°51°51° $\Delta \phi$ 9°9°9°	Κ	600	450	1200
K_b 150112.530n0.450.450.45m0.220.220.22 R_f 0.590.590.59 ϕ_0 51°51°51° $\Delta \phi$ 9°9°9°	K _{ur}	1500	1125	3000
n 0.45 0.45 0.45 m 0.22 0.22 0.2 R_f 0.59 0.59 0.59 ϕ_0 51° 51° 51° $\Delta\phi$ 9° 9° 9°	K _b	150	112.5	300
m 0.22 0.22 0.2 R_f 0.59 0.59 0.59 ϕ_0 51° 51° 51° $\Delta \phi$ 9° 9° 9°	n	0.45	0.45	0.45
R_f 0.59 0.59 0.59 ϕ_0 51° 51° 51° $\Delta \phi$ 9° 9° 9° 9°	m	0.22	0.22	0.22
ϕ_0 51° 51° 51° $\Delta \phi$ 9° 9° 9° 9°	R _f	0.59	0.59	0.59
Δφ 9° 9°	ϕ_0	51°	51°	51°
	$\Delta \phi$	9 °	9 °	9 °

Συντελεστής τοιβής σκυοοδέματος – εδάφους = 0.7 Συντελεστής τοιβής σκυοοδέματος – σκυοοδέματος = 0.5

Σταδιακή κατασκευή του επιχώματος

Προβλεπόμενες καθιζήσεις κατασκευής & ερπυσμού

Καθιζήσεις κατά το τέλος του ερπυσμού

Σύγκοιση καθιζήσεων στην κεντοική διατομή

Βύθιση πλάκας σκυροδέματος

Ερπυσμός λιθορριπής

Ανύψωση νερού στα 55 m

Σκυφόδεμα:C 20/25Αντοχή σε θλίψη:25 MPaΑντοχή σε εφελκυσμό:3 MPaΜέτφο Young:29 GPaΛόγος Poisson0.3

Βύθιση πλάκας σκυροδέματος

Ανύψωση νερού στα 100 m

Ανύψωση νερού στα 148 m

 Σκυφόδεμα:
 C 20/25

 Αντοχή σε θλίψη:
 25 MPa

 Αντοχή σε εφελκυσμό:
 3 MPa

 Μέτφο Young:
 29 GPa

 Λόγος Poisson
 0.3

Βύθιση πλάκας σκυροδέματος

Ανύψωση νερού στα 148 m

Εξέλιξη βύθισης στην πλάκα 13

Μετατόπιση της πλάκας κατά Χ μετά την πλήρωση

Μετατόπιση της πλάκας κατά Υ μετά την πλήρωση

Μετατόπιση U_y

X
Ελαστο-πλαστικό σκυρόδεμα με οπλισμό: Μέγιστη κύρια τάση μετά την πλήρωση της λεκάνης

Μέγιστος εφελκυσμός

Μέγιστη κύοια τάση μετά την πλήρωση της λεκάνης

Ελαστο-πλαστικό σκυϱόδεμα με οπλισμό: Τάση σ_x μετά την πλήϱωση της λεκάνης

Μέγιστη κύρια τάση στην κεντρική πλάκα (No 13)

Ανάπτυξη εφελκυστικών τάσεων σε ζώνη παράλληλη της πλίνθου

Ελαστο-πλαστικό σκυρόδεμα με οπλισμό: Ελάχιστη κύρια τάση μετά την πλήρωση της λεκάνης

Μέγιστη θλίψη

Ελαστο-πλαστικό σκυρόδεμα με οπλισμό: Τάση σ_v μετά την πλήρωση της λεκάνης

ζώνη εφελκυσμού

Εφαφμογή: Foz Do Areia CFRD (Βοαζιλία)

Ύψος Η = 160 m Λόγος L/H = 5.2

Σταδιακή κατασκευή & πλήρωση λεκάνης

Επίδραση της δυσκαμψίας της λιθορριπής στην πλάκα σκυροδέματος

Επίδραση της δυσκαμψίας της λιθορριπής

$$E_t = K p_a \left(\frac{\sigma_3}{p_a}\right)^n \left[1 - \frac{R_f (\sigma_1 - \sigma_3)(1 - \sin\phi)}{2\sigma_3 \sin\phi + 2c\cos\phi}\right]^2$$

Σταδιακή κατασκευή & πλήρωση λεκάνης

Επίδραση της 3Δ γεωμετρίας

Καθίζηση στη κεντοική διατομή από 2Δ & 3Δ ανάλυση

Προσομοίωμα Duncan-Chang

2Δ ανάλυση

3Δ ανάλυση

Καθίζηση στη κεντοική διατομή από 2Δ & 3Δ ανάλυση

- Γραμμικά ελαστική συμπεριφορά
- Ομογενές υλικό

Επίδραση της 3Δ γεωμετρίας της κοιλάδας

Σημαντικές Παράμετροι Ανάλυσης & Συμπεριφοράς

Σεισμική Συμπεριφορά -Δυναμική Ανάλυση CFRD

Σεισμικός σχεδιασμός

- Σεισμική απόκριση του φράγματος
- Πρόβλεψη των μονίμων παραμορφώσεων και των συνεπειών τους στην λειτουργία του έργου
- Σχεδιασμός του φράγματος με βάση τις αναμενόμενες μόνιμες παραμορφώσεις

Σεισμικός Κίνδυνος

Από:

- Μόνιμες μετατοπίσεις και βλάβες του φράγματος κατά την σεισμική απόκριση
- Μετατοπίσεις ενεργών ρηγμάτων στη βάση του φράγματος

Επίσης:

- Μετατοπίσεις ρηγμάτων στη λεκάνη
- Κατολισθήσεις πρανών στη λεκάνη (δημιουργία κυμάτων)

Συμπεριφορά CFRDs σε σεισμό

- Τα CFRD Θεωρούνται το "state-of-the-art" στην κατασκευή φραγμάτων (με σημαντικά πλεονεκτήματα)
- Θεωρούνται ότι συμπεριφέρονται καλύτερα των ECRD σε σεισμό
- Ελάχιστα από αυτά έχουν εκτεθεί σε πολύ ισχυρές δονήσεις και κανένα σε μετατόπιση ρήγματος στη βάση
- Σε περίπτωση ενεργού ρήγματος με σημαντική μετατόπιση, τα φράγματα σκυροδέματος δεν συνιστώνται (ICOLD)

Φράγμα Zipingpu, σεισμός Wenchuan 12/5/2008

Φράγμα Zipingpu, σεισμός Wenchuan 12/5/2008

Τοπική θραύση σκυροδέματος κατά μήκος των κατακόρυφων αρμών

Φοάγμα Zipingpu, σεισμός Wenchuan 12/5/2008

Θραύση σκυροδέματος κατά μήκος της στέψης του φράγματος

Φράγμα Zipingpu, σεισμός Wenchuan 12/5/2008

Άνοιγμα αρμού κατά μήκος της στέψης του φράγματος

Κατανομή της μέσης τάση p₀ στην κεντοική διατομή ¦ a ¦a Μέση τάση p₀ 0 -20 ¦a -40 -60 Depth, m -80 -100 arching effect -120 ¦a -140 400 600 800 1000 1200 200 0

Mean Stress p'₀, kPa

Period, s

Time, s

Απλουστευμένη μαθηματική λύση για φοάγμα σε ημι-κυκλική κοιλάδα (Dakoulas & Gazetas 1986)

Δυναμική Ανάλυση CFRD: Χοονική εξέλιξη της βύθισης της πλάκας

Z X U_z, m

Δυναμική Ανάλυση CFRD: Μέγιστη κύ
οια τάση σ_1 της πλάκας

Δυναμική Ανάλυση CFRD: Ελάχιστη κύοια τάση **σ**1 της πλάκας

+2.0 +1.8 +1.6 +1.4 +1.2 +1.0 -0.0

Ζ

Δυναμική Ανάλυση CFRD: Ελάχιστη κύρια τάση **σ**₃ της πλάκας

Δυναμική συνίζηση λιθορριπής: συνέπειες

- Αύξηση βύθισης στην πλάκα
- Αύξηση Θλιπτικών τάσεων των κατακόρυφων αρμών
- Άνοιγμα κατακόρυφων αρμών στα άκρα
- Άνοιγμα αρμών στην στέψη
- •Καταπόνηση ή ρηγμάτωση σκυροδέματος στην στέψη

Δυναμική συνίζηση λιθορριπής: μέγιστη θλίψη

Δυναμική Ανάλυση CFRD: Ελάχιστη κύρια τάση **σ**₃ της πλάκας

z , y

Επίδραση της δυσκαμψίας: Μέγιστες τιμές θλίψης

 $V_{sA} < V_{sB}$

Επίδραση της δυσκαμψίας: Μέγιστες τιμές θλίψης

 $V_{sB} < V_{sC}$

Σενάριο Β

Σενάριο C

Η κατά μήκος συνιστώσα είναι δυνατόν να αυξήσει την θλίψη μεταξύ πλακών

Σεισμική δόνηση κατά μήκος του φράγματος: Βύθιση της πλάκας

Σεισμική δόνηση κατά μήκος του φράγματος: Μετατόπιση $\mathbf{U}_{\mathbf{v}}$

Σεισμική δόνηση κατά μήκος του φοάγματος: <u>Μ</u>ετατόπιση U_v

Σεισμική δόνηση κατά μήκος του φοάγματος: Ελάχιστη κύοια τάση **σ**₃

συνίζηση = 50 cm

Σεισμική δόνηση κατά μήκος του φράγματος: Μέγιστη θλίψη (σ₃)

Επίδοαση της γεωμετοίας της κοιλάδας και της δυσκαμψίας του βοάχου

(Dakoulas et al. 1995)

Σεισμική απόκοιση φοάγματος σε ημι-ελλειπτική κοιλάδα ελαστικού βοάχου

$$u_i = U_1 \exp[i\omega(t - \frac{x \sin \alpha}{V_c} + \frac{z \cos \alpha}{V_c})]$$

 $\epsilon \mu \pi \epsilon \delta \eta \sigma \eta \quad IR = \frac{\rho_c V_c}{\rho_d V_d}$

(Dakoulas et al. 1995)

Σεισμική απόκοιση φοάγματος σε εύκαμπτη ημι-ελλειπτική κοιλάδα

Επίδραση της εμπέδησης IR και της στενότητας της κοιλάδας L/H

Σεισμική απόκοιση φοάγματος σε εύκαμπτη ημι-ελλειπτική κοιλάδα

Επίδραση της χωρικής μεταβλητότητας του σεισμικού κύματος

Συμπεράσματα - Στατική Ανάλυση

<u>Δυσκαμψία:</u>

 Αύξηση της δυσκαμψίας της λιθορριπής μέσω ισχυρής συμπύκνωσης οδηγεί σε μεγάλη μείωση εφελκυστικών και Θλιπτικών τάσεων στην πλάκα

3Δ γεωμετρία:

- Η στενότητα της κοιλάδας οδηγεί σε μεγάλη αύξηση της φαινόμενης δυσκαμψίας και βελτίωση της συμπεριφοράς της πλάκας
- Για πολύ στενές κοιλάδες (L/H ≈ 2 -3), η χρήση δυσδιάστατης ανάλυσης οδηγεί σε σημαντικά σφάλματα για την συμπεριφορά της πλάκας και σε εσφαλμένο σχεδιασμό.

Συμπεράσματα – Δυναμική ανάλυση

Σεισμική απόκριση:

- Οι εφελκυστικές τάσεις επεκτείνονται στο άνω μέρος της πλάκας και αυξάνεται η ρηγμάτωση
- Μεγάλες Θλιπτικές τάσεις αναπτύσσονται στην κεντρική περιοχή της πλάκας

<u>Δυσκαμψία:</u>

• Αύξηση της δυσκαμψίας της λιθορριπής οδηγεί σε μείωση τάσεων

Δυναμική συνίζηση:

- Οι θλιπτικές τάσεις αυξάνουν σημαντικά στην κεντρική περιοχή της πλάκας, ενώ οι εφελκυστικές τάσεις μειώνονται.
- Η μέγιστη μετατόπιση κατά μήκος του φράγματος αυξάνει σημαντικά
- Η μέγιστη βύθιση της πλάκας αυξάνει σημαντικά.

Συμπεράσματα – Δυναμική ανάλυση

Δονήσεις κατά μήκος του φράγματος:

 Οι θλιπτικές τάσεις μεταξύ των πλακών αυξάνουν σημαντικά στο άνω μέρος της πλάκας

 Για την πλάκα η καταπόνηση αυτή μπορεί να είναι δυσμενέστερη από την καταπόνηση σε ανάντη-κατάντη δόνηση

3Δ γεωμετρία:

Για CFRD σε στενές κοιλάδες, η απόκριση από 2Δ αναλύσεις
 διαφέρει σημαντικά από εκείνη των 3Δ αναλύσεων και συνεπώς οι
 2Δ αναλύσεις είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε εσφαλμένα
 συμπεράσματα.

<u>Βελτίωση σχεδιασμού:</u>

Οι εφελκυστικές και θλιπτικές τάσεις κατά την σεισμική φόρτιση είναι δυνατόν να περιορισθούν σημαντικά με αύξηση της δυσκαμψίας της λιθορριπής, ενίσχυση της πλάκας, διαμόρφωση της εκσκαφής, χρήση οριζόντιων αρμών, κλπ Οι σύγχρονες μέθοδοι ανάλυσης επιτρέπουν μία εύρωστη αριθμητική προσομοίωση της σταδιακής κατασκευής, πλήρωσης της λεκάνης, καθιζήσεων ερπυσμού, σεισμικής απόκρισης και δυναμικής συνίζησης.

 Με την βοήθεια λεπτομερούς προσομοίωσης είναι δυνατή η καλύτερη κατανόηση της επίδρασης διαφόρων παραμέτρων και η βελτίωση του σχεδιασμού

Σας ευχαριστώ ...